

1) Why do we add יעלה ויבוא only on Rosh-Chodesh + Holidays and not Shabbat?

רמב"ם הלכות תפילה ונשיאת כפים פרק ב'י- בראשי חדשים ובחולו של מועד מתפלל ערבית שחרית ומנחה תשע עשרה ברכות כשאר הימים ואומר בעבודה אלהינו ואלהי אבותינו יעלה ויבוא,

במדבר פרק י'י- וּבַיּוֹם שִׁמְחַתְכֶם וּבְמוֹעֲדֵיכֶם וּבְרֵאשֵׁי חֳדְשֵׁיכֶם וּתְקַעְתֶּם בַּחֲצֹצְרוֹת עַל עֲלִיתְכֶם וְעַל זִבְחֵי שְׁלֵמֵיכֶם וְהָיוּ לָכֶם לְזִכְרוֹן לִפְנֵי אֱלֹהֵיכֶם אֲנִי יִקְנֶה אֱלֹהֵיכֶם:

שפת אמת [דברים ראש השנה בעזה"י מ"ה [תר"ס]-] דכל החדשים נקראו ראשים כמ"ש "ובראשי חדשיכם." ובכולם יש זכרון כמו שמתפללין יעלה ויבוא כו' זכרונינו.

לבוש [אורח חיים סימן תפ"א]- ואין נוהגין להזכיר ביעלה ויבא ביום טוב שחל להיות בשבת, ביום השבת הזה וביום חג המצות הזה זכרונו... וכמדומה לי ששמעתי טעם נכון שלא להזכירו, שהרי עיקר יעלה ויבא לא נתיסד אלא על הזכירה והפקידה ואין שייך זכרון אלא בראש חודש וביו"ט, דכתיב [במדבר י', י] וביום שמחתכם ובמועדיכם ובראשי חדשיכם וגו' והיו לכם לזכרון וגו', ולא הוזכר שבת באותה פרשה, לפיכך אין צריכין להזכיר שבת במקום שעיקרו משום זכרון שהוא משום ראש חודש ויו"ט.

2) Announcing יעלה ויבוא

שו"ת הרשב"א [א"ר/צ"ג]- שאלת מה שנוהגין בארץ הזאת בליל ראש חודש שמכריז שליח צבור בין קדיש לתפילת ערבית ראש חודש. הודיענו אם יש בו משום הפסקה וראוי למחות אם לא? תשובה אין ראוי למחות ובדין הוא דכל דבר שצריך לתפילה אין בו משום הפסקה. וכדאמרינן בברכת הלחם טול ברוך טול ברוך אינו הפסקה. וכל שכן זה שהוא צורך התפילה ממש שלא יטעו ולא יזכירו המאורע בתפילה. וכל שכן בתפלת ערבית שהוא רשות. ופוק חזי מה עמא דבר. וכן נוהגין בכל מקום ולא מיחה אדם בדבר.

שולחן ערוך [או"ח רל"ב]- אין לספר בין גאולה דערבית לתפלה ואף הנוהגין לומר שמונה עשרה פסוקים ויראו עינינו אין להפסיק בין יראו עינינו לתפלה ומיהו מה שמכריז שליח צבור ראש חדש בין קדיש לתפלת ערבית לא הוי הפסק כיון שהוא צורך התפלה

ספר מהרי"ל (מנהגים, הלכות ראש חודש) חודש... ואמר שמקובל בעינינו מנהג	שער הציון [שם ד']-ודוקא בערבית דסמיכת גאולה לתפלה שלו לא חמיר כולי האי משום דתפלת	ב"ח [או"ח רל"ג]- וכתב עוד מהרש"ל דהרשב"א כתב בתשובה שהשמש מכריז בין קדיש לתפלה	ספר מהרי"ל (מנהגים, הלכות ראש חודש)- אמר מהר"י סג"ל מנהג יפה הוא במגנצא מתי שיהיו שני ימים ראש חדש, דבערב הכנסת יום ראשון קודם תפלת י"ח
---	---	---	---

<p>יש מקומות שהנערים קורין, כדי שלא יהא השמש צריך להפסיק בקריאה בין גאולה לתפלה.</p>	<p>ערבית רשות, אבל בין גאולה לתפלה דשחרית חמירא טפי ואסור [ט"ז בסימן קי"ד ופרי מגדים בסימן זה]:</p>	<p>של ערבית ואומר ראש חודש שהרי תפלת ערבית רשות וכו'. ולא נהירא; 1) חדא שהרי קבעוה חובה 2) ועוד אפילו היא רשות מכל מקום כל היכא שאתה מתפלל אותה צריך ליזהר שלא להפסיק כמו בשאר תפלות... ולכן יראה שהשמש יקדים תפלתו שיוכל להגיע ליעלה ויבוא קודם הקהל וכריז בתפלתו עכ"ל.</p>	<p>דערבית קורא שמש העיר בקול רם בבה"כ "יעלה ויבא", להזכיר העם שיתפללו אותו. ובלייל שני קורא "ראש חדש", משום דממנו מונין ימי החדש.</p> <p>ב"ת [או"ח רל"א] - וז"ל הרשב"א... הנה שהרשב"א ז"ל לא העמיד יסוד פסקו על מה שתפלת ערבית רשות אלא עשאו כסניף לטעם הראשון והדין עם הרשב"א וכן נוהגין ואין לשנות:</p> <p>משנה ברורה [שם] - ולא דוקא לקרוא ולהכריז שהוא ר"ח שהוא דאורייתא או להכריז טל ומטר שאם יטעו צריך לחזור אלא אפילו להכריז על הנסים שפיר דמי. ואף על גב שאם יטעו ג"כ אין צריך לחזור דמ"מ הוא צורך תפלה.</p>
--	---	--	--

3) When do I say the Beracha on Hallel- with the Chazzan or before?

--	--

שולחן ערוך [או"ח תרי"ט] - ליל יום הכיפורים... ונוהגים שאומר: ב כל נדרי וכו', ואחר כך אומר: שהחיינו,

משנה ברורה [ס"ק ג] - שהחיינו - וגם הצבור יאמרו כ"א בלחש. וטוב שימהרו לסיים הברכה שמברך לעצמו כדי שכשיסיים הש"ץ הברכה יאמרו אמן. ומ"מ יש להש"ץ ליזהר שיכוין להוציא הצבור מי מהם שירצה לצאת בברכתו:

רמב"ם הלכות ברכות פרק א/א - כל השומע ברכה מן הברכות מתחלתה ועד סופה ונתכוון לצאת בה ידי חובתו יצא ואף על פי שלא ענה אמן, וכל העונה אמן אחר המברך הרי זה כמברך

הסתייגות הרמ"א [ספירת העומר, או"ח תפ"ט] - ואפילו ענה אמן על ברכת הקהל, אם היה דעתו שלא לצאת, יחזור ויברך ויספור בלילה (ב"י בשם רשב"א).

פירוש הביאור הלכה [תפ"ט ד"ה ואפילו ענה אמן] - ר"ל דהיה מנהגם שהש"ץ היה מברך ומוציא כל הקהל בברכתו והספירה היו מונין כל אחד לעצמו וסד"א דכיון שענה אמן יחד עם הצבור ודאי כוון לצאת בהברכה על הספירה שמנה וממילא מוכח דכוון לצאת בהספירה ידי המצוה קמ"ל דלא אמרינן הכי כיון שכוון בהדיא שלא לצאת:

<p>בשם הגרש"ז אויערבך [הליכות שלמה ראש חודש א/ט] - אין צריכין הקהל לכוון שלא לצאת בברכת הש"ץ, מפני שבזמננו דעת כל אדם שלא לצאת בברכתו.</p>	<p>תשובות והנהגות (ב/ר"ט) - "הלל דראש חודש שהוא רק מנהג, ראוי לנהוג לברך ולסיים עם הש"ץ, וכן נהג החזון איש</p>	<p>נפש הרב הרב צבי שכטר בשם הרב סולובייצ'יק [עמ' קע"ה] - "ומן הנכון להקפיד בברכת ההלל שכל אחד יברך לעצמו ביחד עם הש"ץ, כי אם ימתינו עד לאחר שיענו אמן, כבר יצאו ידי חובה בברכה זו, ומה ששכטר יברכו אותה הברכה תהיה כברכה לבטלה. והעולם אין מדקדקים בזה.</p>
---	---	--

4) Difference between Hallel on Rosh Chodesh versus EVERY other day

תלמוד בבלי מסכת תענית דף כ"ח עמוד ב' - דאמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יהוצדק: שמונה עשר יום בשנה יחיד גומר בהן את הלל, ואלו הן: שמונת ימי החג, ושמונת ימי חנוכה, ויום טוב הראשון של פסח, ויום טוב (ראשון) של עצרת. ובגולה עשרים ואחד יום, ואלו הן: תשעת ימי החג, ושמונת ימי חנוכה, ושני ימים הראשונים של פסח, ושני ימים טובים של עצרת. רב איקלע לבבל,

חזינהו דקא קרו הלילא בריש ירחא. סבר לאפסוקינהו. כיון דחזא דקא מדלגי דלוגי, אמר שמע מינה מנהג אבותיהם בידיהם. תנא: **יחיד לא יתחיל, ואם התחיל - גומר.**

רש"י [שם ד"ה יחיד] - כלומר, אפילו יחיד גומר בהן את ההלל, שכל אחד ואחד חייב לגמור בו את ההלל,	האגודה [תענית ד/י"ט]- יחיד ממש לא יתחיל לברך בלא הקהל ואם התחיל גומר	פסקי רי"ד [תענית דף כח עמוד ב]- אף על פי שנהגו הציבור לאומרו בראש חודש, היחיד אל יתחיל לומר, דלא נהגו כי אם בציבור, ואינו חובה שיהא חייב היחיד. ואם התחיל גומר. פי' גומר לאומרו בדילוג כדרך שעושין הציבור,
---	---	---

שולחן ערוך [או"ח תכ"ב/ב]- וקורים הלל בדילוג, בין יחיד בין צבור. וי"א שהצבור מברכין עליו **בתחלה** "לקרוא את ההלל"... והיחיד אין מברך עליו.

הרמ"א [או"ח תכ"ב/ב]- ויש אומרים דגם יחיד מברך עליו (טור בשם הרא"ש ורבינו תם) וכן נוהגין במדינות אלו. ומכל מקום יזהר אדם לקרות בצבור כדי לברך עליו עם הצבור.

מגן אברהם שם- ואם בא לב"ה סמוך להלל יקרא הלל תחלה עם הציבור ואח"כ יתפלל (ל"ח) ואפשר כשהו